

Balcanii de Vest continua sa bata la usa Europei (articol European Newsroom)

UE si-a reafirmat din nou angajamentul deplin fata de perspectivele de aderare ale Balcanilor de Vest. Mediul geostrategic, cu razboiul Rusiei în Ucraina si criza din Orientul Mijlociu, ameninta securitatea globala, subliniind importanta Balcanilor de Vest pentru UE. Cu toate acestea, în afara de cuvinte încurajatoare, nu au fost date alte semnale, comenteaza European Newsroom (enr) în articolul de fond publicat vineri.

Liderii UE si ai Balcanilor de Vest s-au întâlnit la Bruxelles la 13 decembrie, la un an de la summitul de la Tirana din 2022. Scopul summitului a fost de a apropia Balcanii de Vest de UE prin stimularea integrării politice, prin stabilirea unor viitoare baze economice si prin atenuarea impactului razboiului Rusiei din Ucraina.

Presedinta Parlamentului European, Roberta Metsola, a declarat miercuri ca, în comparatie cu anii precedenti, pentru prima data exista o înțelegere între statele membre ale UE pentru a se pregati pentru extindere. Metsola a amintit, de asemenea, ca Executivul UE (Comisia) a recomandat deschiderea conditionata a negocierilor de aderare cu Bosnia si Hertegovina (BiH).

La summitul din 14 decembrie, liderii europeni au decis sa deschida negocierile de aderare cu Ucraina si Republica Moldova, au aprobat statutul de candidat pentru Georgia si sa deschida negocierile cu "Bosnia si Hertegovina odata ce va fi atins gradul necesar de conformitate cu criteriile de aderare si a invitat Comisia sa prezinte un raport pâna în martie în vederea luarii unei astfel de decizii", a anuntat presedintele Consiliului European, Charles Michel, pe platforma X, cunoscuta anterior sub numele de Twitter.

Miercuri, el a declarat ca tarile din Balcanii de Vest trebuie sa finalizeze mai multe reforme înainte de a putea fi primite în Uniunea Europeana. "Asteptam mai multe reforme din partea lor, în special în domeniul statului de drept, în domeniul independentei sistemului judiciar", a spus Michel. Cu toate acestea, oficialul a adaugat ca în regiune exista o "determinare politica puternica" de a realiza reformele necesare.

Slovenia a fost mult timp un sustinator puternic al aderării Bosniei si Hertegovinei la UE, premierul sloven Robert Golob declarând ca aceasta tara ar trebui sa fie tratata la fel ca Ucraina si Republica Moldova. În ajunul summitului de miercuri, Golob a cerut liderilor UE sa tina cont de geopolitica si a solicitat un pachet de masuri pentru tarile candidate la UE. "Chestiunea extinderii ar trebui sa fie luata în considerare în termeni geopolitici si (tarile ar trebui sa fie) tratate ca un pachet ori de câte ori este posibil", a declarat el.

Golob s-a oprit la Paris în drum spre Bruxelles pentru a se întâlni cu presedintele Emmanuel Macron. Întrebat daca Macron sustine initiativa Sloveniei în legatura cu Bosnia, el a spus ca depinde de Macron sa raspunda la aceasta întrebare. "În principiu, însa, avem aceiasi pozitie în aceasta privinta", a spus Golob.

Slovenia face parte din asa-numitul grup al "Prietenilor Balcanilor de Vest", alaturi de Austria, Croatia, Republica Ceha, Grecia, Italia si Slovacia, care solicita semnale mai puternice pentru aceasta regiune.

Premierul croat Andrej Plenkovic a declarat joi ca Bosnia si Hertegovina a primit un semnal politic puternic si un calendar clar pentru începerea negocierilor de aderare în luna martie a anului viitor. Plenkovic a adaugat ca acest lucru reprezinta un stimulent excelent pentru Consiliul de Ministri al Bosniei si Hertegovinei, condus de presedinta Borjna Krista, cu care a fost în contact pe tot parcursul zilei, pentru a face mai multi pasi importanti în urmatoarele doua luni în vederea îndeplinirii criteriilor necesare.

Liderii UE au luat decizia în mod neasteptat de rapid, dupa ce premierul ungar Viktor Orban a renuntat la dreptul sau de veto prin abtinere, adica a parasit sala în timpul votului.

Italia a dorit un semnal privind Bosnia si Hertegovina

Decizia de a deschide negocierile cu Bosnia si Hertegovina odata ce vor fi îndeplinite criteriile de aderare necesare a fost, de asemenea, puternic sustinuta de Italia. Înaintea summitului, Italia a cerut sa se dea un "semnal clar" acestei tari. Pentru Roma, nu era suficient sa se afirme în declaratie ca "UE este pregatita" sa deschida negocierile cu Sarajevo.

Între timp, Consiliul Afaceri Generale a salutat în concluzii eforturile de reforma întreprinse de Bosnia si Hertegovina dupa acordarea statutului de tara candidata în decembrie 2022. S-a subliniat faptul ca s-au facut pasi si angajamente importante în vederea îndeplinirii prioritatilor-cheie, în pofida evolutiilor negative din entitatea Republika Srpska. De asemenea, dupa cum s-a afirmat, Consiliul a încurajat continuarea progreselor necesare în ceea ce priveste reformele si a subliniat importanta asigurarii conformitatii depline a tuturor legilor adoptate cu acquis-ul UE si cu standardele europene.

Presedintele presedintiei tripartite a Bosniei si Hertegovinei, Zeljko Komsic, adresându-se summitului de la Bruxelles, a declarat ca îndeplinirea celor 14 prioritati-cheie din Avizul Comisiei Europene din mai 2019 este esentiala pentru progresul în continuare al Bosniei si Hertegovinei.

Mai multe tari la linia de asteptare

Restul tarilor vecine - Albania, Kosovo, Muntenegru, Macedonia de Nord si Serbia - au si ele ambitia de a adera la UE, dar se confrunta cu proceduri de aderare îndelungate si meticuloase.

Muntenegru, considerat favorit, a început discutiile în 2012, urmat de Serbia în 2014. Cu toate acestea, ambele tari sunt departe de a-si alinia complet legislatia si standardele la normele UE.

Albania si Macedonia de Nord au demarat negocierile de aderare anul trecut, la mai bine de zece ani dupa ce au depus cereri de aderare.

Cazul Kosovo este îngreunat de faptul ca cinci tari UE nu i-au recunoscut independenta dupa ce Kosovo s-a desprins de Serbia în 2008.

Prim-ministrul macedonean Dimitar Kovacevski a declarat ca Macedonia de Nord a finalizat procesul de evaluare, care a fost validat de UE, dar "stim cu totii ca mai avem o sarcina de îndeplinit". Macedonia de Nord mai trebuie sa își modifice constitutia pentru a rezolva problema de lunga durata cu Bulgaria vecina, prin adaugarea unei referiri la existenta unei minoritati etnice bulgare. El a adaugat ca "proiectul de concluzii este foarte clar si cu siguranta vom merge mai departe cu reformele, întrucât procesul de modificare a Constitutiei este inevitabil", a declarat el înainte de summitul UE-Balcanii de Vest care va avea loc miercuri la Bruxelles. "Depinde acum de noi, dar discutiile vor continua, cu siguranta", a conchis Kovacevski.

Premierul bulgar Nikolai Denkov a declarat, în legatura cu aderarea Macedoniei de Nord la UE, ca Bulgaria sprijina extinderea UE în Balcanii de Vest, dar ca pâna în prezent s-a opus prin veto aderarii Macedoniei de Nord din cauza unor dispute istorice, culturale si lingvistice. Sofia a stabilit o cerinta din partea Skopje de a pune în aplicare Tratatul de prietenie, buna vecinatate si cooperare între cele doua tari si de a adopta modificari constitutionale care sa includa bulgarii în Constitutia Macedoniei de Nord. Modificarile redactate de guvernul Macedoniei de Nord au fost dezbatute pe larg, dar nu au fost încă adoptate în parlament.

Serbia este de acord cu declaratia si se opune sanctiunilor impuse Rusiei

"Este bine ca avem summitul UE-Balcanii de Vest, deoarece, pe lânga comunitatea politica europeana, este un nou format în care noi, cei din Balcanii de Vest, putem discuta întotdeauna în mod deschis, onest si complet transparent cu liderii UE", a declarat premierul sârb Ana Brnabic pentru reporteri.

Presedintele Consiliului European, Charles Michel, a îndemnat tarile din Balcanii de Vest sa se alinieze pe deplin la politica externa si de securitate a UE. El s-a referit, de asemenea, la aplicarea sanctiunilor, întrucât Serbia refuza sa le adopte pe cele impuse Rusiei din cauza invaziei asupra Ucrainei, desi este candidata la aderare. Brnabic a declarat ca, în ceea ce priveste valorile UE, Serbia este de acord cu declaratia UE. Cu toate acestea, când vine vorba de sanctiunile împotriva Rusiei, ea a spus ca poporul sârb este împotriva introducerii oricarui tip de sanctiuni "pentru ca am suferit de pe urma sanctiunilor în anii 1990. Credem ca sanctiunile îi pun întotdeauna în pericol pe cei mai vulnerabili din rândul populatiei", a conchis Brnabic.

Borrell: "Respectati promisiunile, evitati frustrarile"

Şeful diplomatiei europene, Josep Borrell, a deplâns progresul lent al procedurilor de aderare.

"Ceea ce trebuie sa facem este sa ne respectam promisiunile, sa evitam frustrarile si sa îndeplinim asteptarile create", a declarat el.

"Negocierile de aderare sunt o parte a efortului nostru de a apropia Balcanii de Vest, dar cealalta parte este sa ne uitam la economie", a declarat presedinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, dupa reuniune. "Daca ne uitam la economiile din Balcanii de Vest, acestea se situeaza astazi la aproximativ 35% din media UE. Cu alte cuvinte, exista mult potential neexploatat", a spus ea.

"Indiferent ca este vorba, de exemplu, de o centrala solara fotovoltaica în Albania sau de o cale ferata în Muntenegru. Acestea sunt proiectele pe care le promovam", a declarat von der Leyen. "Şi, în cele din urma, tinerii, cea mai pretioasa parte a vietii noastre. În octombrie, am fost fericiti si onorati sa deschidem biroul local al Colegiului Europei din Tirana. Pot sa va informez ca, pâna acum, 500 de elevi au depus deja cereri pentru a veni sa studieze acolo anul viitor. Uniunea Europeana va finanta 15 burse", a declarat von der Leyen.

Cooperarea economica si investitiile specifice în infrastructura, cum ar fi drumurile, caile ferate, internetul si retelele de electricitate, vor stimula economiile din regiune. Comisia a anuntat un nou pachet de investitii în valoare de 680 de milioane de euro pentru proiecte în domeniul transportului feroviar si al energiei regenerabile în Balcanii de Vest.

În timp ce aceste tari asteapta înca sa devina membre ale UE, cetatenii si întreprinderile ar trebui "sa simta cât mai curând posibil efectele pozitive ale acestui angajament cu UE", a declarat Michel.

UE ar dori sa încurajeze "mai multe investitii" si "mai multa dezvoltare economica", a spus el.

Cu toate acestea, un fond propus, în valoare de pâna la 6 miliarde de euro, este blocat într-o dezbatere interna a UE privind revizuirea bugetului comun al blocului.

N. red.: Continutul articolului este bazat pe stiri ale agentiilor ANSA, ATA, BTA, dpa, EFE, FENA, HINA, MIA, STA, Tanjug participante în proiectul enr.